

**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 2858

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de situatie van Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's) en NGO-medewerkers in Egypte* (ingezonden 7 juni 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 16 juli 2013)

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Egypte pakt ngo's hard aan»?<sup>1</sup>

Antwoord 1

Ik heb grote zorgen over de actuele situatie rondom niet-gouvernementale organisaties (NGO's) in Egypte.

Vraag 2

Onderschrijft u de stelling van de voorzitter van de Duitse Konrad Adenauer Stichting dat de uitspraak van de rechtbank in Caïro «een zware aanslag [is] op de rechtsstaat»? Kunt u uw mening toelichten?

Antwoord 2

De gerechtelijke uitspraak in het strafproces tegen diverse internationale NGO's, waaronder de Konrad Adenauer Stichting die sinds 1979 in Egypte heeft geopereerd, vermeldt dat de NGO's de Egyptische democratie tegenwerken en het land destabiliseren. Daarmee wordt de indruk gewekt dat de uitspraak politiek gedreven is. De uitspraak vormt een schending van het grondrecht om in vrijheid te kunnen verenigen en vergaderen.

Vraag 3

Bent u van mening dat de ontwerp ngo-wetgeving die momenteel op tafel ligt in Egypte, ernstige schade toebrengt aan het maatschappelijk middenveld in algemene zin en mensenrechtenorganisaties in het bijzonder? Zo ja, gaat u hier tegen optreden en op welke wijze gaat u dit doen?

<sup>1</sup> De Volkskrant, 5 juni 2013

#### Antwoord 3

De beperkingen in het Egyptische NGO-wetsvoorstel zijn volgens verschillende (internationale) experts in strijd met de internationale verplichtingen van Egypte en dan met name de vrijheden van vereniging en vergadering. Evenals de geldende regelgeving laat het meest recente wetsontwerp ruimte bestaan voor een interpretatie waarbij het maatschappelijk middenveld gecontroleerd wordt door de overheid. Het wetsvoorstel heeft daarmee de potentie om schade toe te brengen aan het maatschappelijke middenveld. De Nederlandse ambassade heeft de zorgen over de NGO-regelgeving de afgelopen maanden herhaaldelijk overgebracht aan sleutelspelers binnen het interim--parlement, het presidentiële paleis en de overheid. Ook heeft Nederland voorbeelden van internationale *best practices* op het gebied van NGO-wetgeving gedeeld met senatoren. De EU heeft in diverse verklaringen, afgegeven door onder meer EU Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton, benadrukt dat Egypte zich dient te houden aan internationaalrechtelijke verplichtingen en Egypte aangesproken via de Mensenrechtenraad in Genève. De Egyptische autoriteiten hebben in contact met de Speciale EU-Vertegenwoordiger voor de Mensenrechten benadrukt dat men het voorstel nog wil verbeteren. De Commissie van Venetië van de Raad van Europa heeft Egypte eerder al adviesvoorstellen ter verbetering gedaan. Nederland heeft Egypte aangespoord opnieuw de Commissie van Venetië te raadplegen, om te komen tot een voorstel dat internationaalrechtelijke verplichtingen en standaarden respecteert.

#### Vraag 4

Bent u bereid uw Egyptische ambtsgenoot aan te spreken op de veroordelingen van de 43 medewerkers van ngo's en het verbieden van enkele ngo's, waaronder Freedom House? Zo ja, op welke wijze gaat u dit doen en op welke termijn? Zo neen, waarom niet?

#### Antwoord 4

Nederland heeft Egypte aangesproken op de gerechtelijke uitspraak. De Nederlandse zorgen zijn daags na de uitspraak overgebracht in een gesprek met de Egyptische ambassadeur te Den Haag.

#### Vraag 5

Bent u bereid Hoge Vertegenwoordiger Ashton op te roepen, in samenwerking met andere Europese collega's, om concrete maatregelen tegen Egypte te overwegen? Zo ja, op welke termijn gaat u zich hiervoor inzetten en aan welke maatregelen denkt u? Zo neen, waarom niet?

#### Antwoord 5

Hoge Vertegenwoordiger Ashton en commissaris Füle hebben een verklaring uitgegeven waarin zij de situatie rondom NGO's in Egypte veroordelen. Benadrukt moet worden dat het NGO-wetsvoorstel nog steeds niet aangenomen is en de wetgevingsagenda van de interim--president op dit moment nog onduidelijk is. Mocht een restrictief voorstel toch wet worden dan zal ik dat zo spoedig mogelijk in EU-verband aan de orde stellen.